

## **Środki Przejściowe 2004**

**„Zwiększenie świadomości społecznej oraz wzmocnienie roli organizacji pozarządowych w zakresie rzecznictwa i monitoringu,,**

KOMPONENT 1

PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ W OBSZARACH ZWIĄZANYCH ZE ŚRODOWISKIEM I OCHRONĄ ZDROWIA ORAZ POPRAWA POZIOMU AKTYWNOŚCI JEDNOSTEK I GRUP SPOŁECZNYCH W ŻYCIU PUBLICZNYM

## **Projekt**

**pt. Krok do Przodu – program readaptacji**

**osób uzależnionych poprzez ergoterapię, wsparcie medyczne, psychologiczne i zawodowe.**

**Okres realizacji projektu**

**02.01.2007 – 31.10.2007**



## SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEBIEGU REALIZACJI PROJEKTU

### **Przygotowanie zaplecza lokalowego, przyjęcie Beneficjentów, zamieszkanie ich w hostelu.**

Rekrutacja beneficjentów odbywała się na terenie powiatów: bielskiego, żywieckiego, cieszyńskiego, pokrywając się z terenem działania Fundacji więc znanym i rozpoznanym przez projektodawcę. Beneficjenci to osoby uzależnione od alkoholu po zakończonej terapii odwykowej pozostający bez pracy i bez mieszkania – często na skutek długotrwałego uzależnienia. Beneficjenci zgłaszali się do ośrodka samodzielnie (ośrodek jest znany na naszym terenie), byli kierowani przez MOPS-y, GOPS-y lub kuratorów sądowych, gdyż wśród naszych beneficjentów są także osoby mające za sobą konflikt z prawem.

Ośrodek Readaptacyjny to budynek pofabryczny, przekwalifikowany do prowadzenia działalności OR, składa się z hostelu, części warsztatowej i biura oraz łazienki, toalety, magazynku na żywność, magazynku na środki czystości, brudownika oraz z pralni i części wspólnej, którą stanowi kuchnia i świetlica. Hostel ma powierzchnię około 150 m<sup>2</sup> + 90 m<sup>2</sup> mają mieszkania readaptacyjne. Warsztaty mają wraz częścią biurową i toaletami i łazienkami około 235 m<sup>2</sup>. Hostel powstał przy realizacji programu PHARE 2003 w roku 2006 i jego stan jest dobry (konieczna była naprawa podłogi). Warsztaty powstały przy realizacji ww. programu i są w dobrym stanie (poza podłogą). Wyposażenie warsztatów zostało zakupione do realizacji projektu w programie PHARE 2003 i jest w stanie dobrym lecz wymaga modernizacji, dokupienia zużytych narzędzi oraz dokupienia nowych urządzeń.

Dodać należy, że w pierwszych dwu miesiącach trwania projektu, równoległe z pracami remontowo-adaptacyjnymi w ośrodku, trwały także prace nad: ustaleniem kryteriów przyjęć beneficjentów ostatecznych do projektu (ankieta), regulaminami (hostelu, warsztatów, ośrodka), treścią kontraktu z beneficjentami (załącznik 3), ustaleniem harmonogramu dziennego oraz metodyką pracy z nimi. Ankieta stanowiła pierwsze źródło informacji o beneficjentach oraz stała się dokumentem, na podstawie którego dokonano rekrutacji beneficjentów. Ankiety otrzymali Zawodowi Kuratorzy Sądowi, którzy udając się na wywiad do swoich podopiecznych przedstawiali im ideę projektu oraz możliwość wzięcia w nim udziału. Współpracujący w projekcie kurator zbierał wszystkie ankiety i dostarczał je do koordynatora. Po rozmowie z koordynatorem (informacje o ośrodku, programie, ergoterapii, regulaminach oczekiwaniach beneficjenta) beneficjenci ostateczni przechodzili rozmowy wstępne z psychologiem, kierownikiem Ośrodka i pracownikiem socjalnym. Następnie po zakwalifikowaniu przez personel projektu beneficjent pośredni rozpoczynał dwutygodniowy okres próbny. Był to czas na poznanie się wzajemne, tzn. nowej osoby z innymi mieszkańcami hostelu oraz z kadra. Po okresie próbnym trwającym 2 tygodnie, podpisywano z beneficjentem kontrakt uczestnictwa w projekcie, a beneficjent podpisywał regulaminy i harmonogram zajęć, z którymi się zapoznał. Kontrakt, którego wzór został dołączony do sprawozdania merytorycznego załącznik nr 3 dotyczy osób przyjętych do Ośrodka Readaptacyjnego. Częścią Ośrodka Readaptacyjnego jest hotel i mieszkania readaptacyjne. Każdy z naszych mieszkańców w miarę czynionych postępów terapeutycznych może (w projekcie: mógł) zostać przeniesiony z hotelu do mieszkania readaptacyjnego, które stanowi kolejny poziom w wychodzeniu z wykluczenia społecznego. W mieszkaniach readaptacyjnych zamieszkało – w okresie od 2 do 5 miesiąca trwania projektu - czterech Beneficjentów Ostatecznych.

Proste prace remontowo-adaptacyjne nie wymagające odpowiednich kwalifikacji były wykonywane przez naszą brygadę remontową na wysokim poziomie wykonawstwa. Natomiast prace wymagające specjalnych uprawnień i umiejętności obsługi urządzeń do wykonywania tych prac, a także uzyskanie praw gwarancyjnych za wykonaną pracę powodowało, że w takich przypadkach zmuszeni byliśmy do szukania zewnętrznych wykonawców. Prace związane z remontami w Ośrodku Readaptacyjnym były poprzedzone rozeznaniem wśród potencjalnych wykonawców tych prac.

### **Realizacja warsztatów, diagnozy, doradztwa, szkoleń.**

W drugim miesiącu realizacji projektu rozpoczęły się działania merytoryczne projektu. Beneficjenci mieli okazję skorzystać z diagnozy medycznej i psychologicznej w celu określenia ich stanu zdrowia, ew. szkód spowodowanych nadużywaniem środków zmieniających świadomość oraz ewentualnych działań minimalizujących szkody już istniejące. Przez cały czas trwania projektu korzystali oni na bieżąco z porad potrzebnych specjalistów: lekarza, psychologa, terapeuty, pracownika socjalnego, zawodowego kuratora

sądowego, doradcy zawodowego, a w niektórych przypadkach trafiali do szpitali, aby przeprowadzić potrzebne im zabiegi operacyjne.

Beneficjenci trzy razy w tygodniu brali udział w spotkaniach społeczności. Jedno spotkanie to grupa wsparcia duchowego (w poniedziałki: grupa samopomocowa Błękitnego Krzyża), drugie to grupa terapeutyczna - we wtorki, a kolejne to cotygodniowe spotkanie robocze społeczności Ośrodka (załącznik 18) z jego kadrami – w czwartki, podczas którego omawiano sprawy najważniejsze dla funkcjonowania Ośrodka i jego mieszkańców.

Od drugiego miesiąca trwania projektu rozpoczął się cykl warsztatów (warsztaty rozwoju osobistego) wzmacniających wolę zmiany swojej sytuacji oraz wiarę w jej realną możliwość. Stworzono społeczność mieszkańców hostelu, która stała się miejscem oddziaływań readaptacyjnych poprzez wdrażanie pożądanych nawyków związanych z dbaniem o swoje potrzeby, ale również uwzględniającym potrzeby współmieszkańców. Beneficjenci prócz wsparcia medycznego i psychologicznego (40 godz. diagnozy medycznej oraz 40 godz. warsztatów rozwoju osobistego), otrzymali wsparcie doradcy zawodowego, aby określić indywidualne predyspozycje oraz by umożliwić zdobycie kwalifikacji zgodnych z ich możliwościami psychofizycznymi, co zwiększyło ich szanse na rynku pracy. Etap ten trwał do ostatniego miesiąca realizacji projektu, a zajęcia były tak ułożone, aby wszyscy mogli z nich korzystać.

Szkolenia 5 beneficjentów na kursie komputerowym: na drodze selekcji i doradztwa zawodowego oraz indywidualnych zgłoszeń wybrano grupę 5 osób, mieszkańców hotelu. Osoby te wzięły udział w kursie komputerowym, który odbywał się na miejscu w Ośrodku Readaptacyjnym, gdzie znajduje się pracownia komputerowa przeznaczona dla beneficjentów. Dostawali oni materiały zarówno w formie papierowej jak i w postaci przygotowanej na komputerze lub w postaci pokazu slajdów. Materiały papierowe stawały się od razu ich własnością, a niektóre służyły tylko do oceny postępów w nauce. Na zakończenie szkolenia komputerowego osoby uczestniczące w nim otrzymały dyplomy ukończenia szkolenia.

Pracownik socjalny w trakcie trwania projektu dokonywał oceny BO na podstawie osiągniętych wyników – postępów ergoterapii oraz oddziaływań terapii grupowej i indywidualnej. Ocena ta brana była pod uwagę przez zespół (kadrami) w kwalifikowaniu BO do konkretnych zajęć (ergoterapii) oraz kierowania ich na leczenie uzależnień.

### **Podjęcie funkcjonowania warsztatów rozbiorczy i brygady remontowej jako element ergoterapii.**

W celu wzmocnienia efektów odbytej terapii wykorzystany został terapeutyczny aspekt pracy. Beneficjenci poprzez swoją pracę mogli zabezpieczyć swoje potrzeby bytowe. Praca, rzetelny stosunek do niej jest elementem istotnym procesu readaptacji. W trakcie realizacji zadań projektu wykorzystano wielorakie aspekty pracy. Jako element terapeutyczny wykorzystywana była **praca społecznie użyteczna, porządkowo – gospodarcza, praca zawodowa**. Praca społecznie użyteczna polegała na wykonaniu czegoś potrzebnego bądź na rzecz własnej społeczności /remont hostelu/ bądź na rzecz osób czy instytucji zewnętrznych. Prace porządkowo- gospodarcze to prace w kuchni, sprzątanie pomieszczeń na rzecz społeczności, w której żyje czasowo beneficjent.

Praca zawodowa traktowana jest jako kolejne ogniwo zwieńczenia procesu readaptacji.

Prace porządkowo-gospodarcze oraz społecznie użyteczne mają istotną rolę w budowaniu spójności grupy, uspołecznienia jej poszczególnych członków, są kluczowe w rozwoju zarówno grupowym jak i indywidualnym.

Aby ergoterapia przybliżyła do osiągnięcia celów resocjalizacyjnych niezbędne jest (w projekcie: było) dostarczenie podstawowych informacji dotyczących sposobów wykonania pracy, posiadania odpowiednich umiejętności oraz ukształtowania pożądanych postaw wobec pracy przez beneficjentów. Nasi beneficjenci przez cały okres swojego pobytu w Ośrodku wykonywali różnego rodzaju prace w miarę swoich możliwości i stanu swojego zdrowia, a czas pracy ewidencjonowany był w kartach pracy. Tygodniowo BO przepracowywali 35 godzin. W godzinach pracy wliczał się: czas pracy w warsztatach OR (recycling) lub w innych ośrodkach naszej Fundacji (prace porządkowo-remontowe brygady remontowej) lub praca poza ośrodkami naszej Fundacji (Publiczne Liceum Ogólnokształcące) lub uczestnictwo w terapii uzależnień lub w innej grupie terapeutycznej (wtorkowe grupy terapeutyczne).

W warsztatach odbywał się od lutego demontaż sprzętu elektronicznego i AGD (recykling) - który stanowi kontynuację działania z roku ubiegłego realizowanego w ramach programu PHARE 2003 - dowożonego na warsztaty i wywożonego przez firmę zajmującą się kompleksowo recyklingiem ww. sprzętu. Nasze warsztaty są podwykonawcą w całym procesie recyklingu dostarczanego do nas sprzętu elektronicznego i AGD. Beneficjenci nieodpłatnie dokonują wstępnej selekcji materiałów wtórnych poprzez rozbiórkę sprzętu ww.

Brygada remontowa wykonała niewielkie prace na terenie Ośrodka m.in. adoptowano dwa pomieszczenia na osobnej kondygnacji jako mieszkania readaptacyjne dla naszych Beneficjentów, a także miała kilka zleceń poza Ośrodkiem wykonując (w tym jako podwykonawca) np. prace porządkowe, wywozu gruzu, malowania itp. formie wolontariatu, gdzie wykonywane były prace przez beneficjentów bez wynagrodzenia; /dotyczy to zarówno członków brygady jak i samej Fundacji/ ; jedynym profitem było pozyskanie nowych umiejętności. Prace brygady remontowej miały charakter ergoterapeutyczny, podczas wykonywanych prac BO byli oceniani. W związku z takim charakterem funkcjonowania brygady remontowej wszelkie powierzane jej prace remontowo-adaptacyjne odbywały się na terenie ośrodków Śląskiej Fundacji ETOH – Błękitny Krzyż stanowiących NZOZ "OLU Podbeskidzie" jak i w Ośrodku Readaptacyjnym (mieszkania readaptacyjne). Prace wykonywane poza ośrodkami Śląskiej Fundacji ETOH-Błękitny Krzyż dotyczyły jedynie prac remontowo-adaptacyjnych w Publicznym Liceum Ogólnokształcącym w Bielsku-Białej (ul. Sobieskiego 118). Z uwagi na wcześniejszą współpracę (w roku 2006 i podobny zakres prac) zostaliśmy poproszeni o dokonanie drobnych prac remontowo-adaptacyjnych na rzecz ww. szkoły

Ponadto Beneficjenci wykonywali inne prace: jeden z nich w okresie grzewczym pełnił funkcję palacza ogrzewając cały obiekt, w którym wynajmujemy lokal. Nasi Beneficjenci sprząтали lokale w innych placówkach dla których organem założycielskim jest Śląska Fundacja ETOH – Błękitny Krzyż.

Założeniem funkcjonowania Ośrodka jest to, że jego mieszkańcy sami przygotowują posiłki, robią zakupy jak również dbają o porządek wewnątrz jak i wokół obiektu. Rotacyjnie wybierany był przez społeczność gospodarz odpowiedzialny za kuchnię, zakupy i całość funkcjonowania społeczności, jak i dyżurni odpowiedzialni za porządek na terenie Ośrodka. Udało się stworzyć w miarę sprawnie funkcjonujące miejsce, w którym można uzyskać pomoc i rozpocząć nowy etap życia.

**Opracowanie i realizacja kampanii promocyjnej.** której celem było zmniejszenie i zmiana struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem, oraz ograniczenie używania substancji psychoaktywnych i związanych z tym szkód zdrowotnych. Kampania była realizowana poprzez:

1. Popularyzację informacji o sygnałach zagrożenia uzależnieniem, podanej w formie przystępnej szerokiej grupie odbiorców;
2. Akcję informacyjną o miejscach, gdzie można uzyskać nieodpłatną informację, wsparcie, pomoc na terenie powiatu bielskiego i żywieckiego;
3. Popularyzację informacji o dostępnych Ośrodkach Terapii i świadczonych przez nie usługach, sposobach kontaktowania się.
4. Popularyzację konsumpcji ograniczającej negatywne skutki / umiar, zawartość alkoholu, otoczenie spożycia.

Kampania promocyjna prowadzona była z wykorzystaniem prasy. Pierwszy artykuł promujący projekt i podjęte w nim działania ukazał się 26 kwietnia 2007 w „Kronice Beskidzkiej”. Po konferencji przesłano do lokalnych gazet propozycję artykułu dotyczącego projektu i odbywającej się konferencji

W lokalnej sieci TV ukazała się relacja z konferencji (przez 4 dni 60 powtórzeń) oraz został w październiku zrealizowany spot reklamowy (emisja przez 4 dni 60 powtórzeń)–(załącznik nr 12 oraz załącznik na płycie DVD)

Mimo, że nie było tego w planach, utworzyliśmy stronę internetową projektu, która działała przez cały czas jego trwania i można także po zakończeniu projektu uzyskać o nim informację wchodząc na stronę: [www.bkpl.one.pl](http://www.bkpl.one.pl) .

W uzależnieniu kluczowym jest moment uświadomienia sobie zależności od środków psychoaktywnych oraz podjęcia decyzji o chęci zmiany. Dla profilaktyki uzależnień istotna jest możliwie szeroka, dostępna i powszechna informacja zarówno o sygnałach świadczących o uzależnieniu jak również o adresach, telefonach miejsc, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc. Informacje te są ważne zarówno dla osób uzależnionych jak również dla ich bliskich. Zgodnie z powyższymi założeniami zawarto niezbędne dla pierwszego kontaktu informacje w poręcznej a jednocześnie trwałej formie kieszonkowych i biurowych kalendarzy. W ramach zadania opracowano następujące publikacje:

1. Kalendarzyk kieszonkowy na rok 2008 zawierający adresy i telefony kontaktowe do Ośrodków Terapii Uzależnień powiatów bielskiego i żywieckiego
2. Kalendarzyk kieszonkowy na rok 2008 zawierający modlitwę do Ducha Świętego
3. Kalendarz biurowy w formie stendu, zawierającego informacje dotyczące sygnałów zagrożeń uzależnieniem i kontaktów z Ośrodkami Terapii Uzależnień powiatów bielskiego i żywieckiego
4. Kalendarz A2  
Folder informujący szerokie grono odbiorców w przystępnej formie o możliwej zmianie struktury spożycia alkoholu, o sygnałach zagrożenia uzależnieniem oraz o możliwości uzyskania pomocy

Opracowanie kampanii promocyjnej rozpoczęło się w marcu i kwietniu, a w kampanię promocyjną włączyło się lokalne radio nadając relację z konferencji podsumowującej oraz lokalna telewizja która również zaprezentowała relacje z naszej konferencji i za pomocą zrealizowanego przez nią spotu reklamowego mieliśmy możliwość dotarcia do szerokiej grupy ludzi zarówno odbiorców naszych działań jak i potencjalnych wolontariuszy, darczyńców i tych, którzy po obejrzeniu tego spotu zastanowili się nad swoim życiem.

### **Konferencja podsumowująca**

Konferencja podsumowująca działania projektu „Krok do przodu – program readaptacji osób uzależnionych poprzez ergoterapię, wsparcie medyczne, psychologiczne i zawodowe” odbyła się na początku 10 miesiąca realizacji projektu (08.10.2007). Zadaniem konferencji było zaprezentowanie założeń readaptacji osób uzależnionych poprzez kompleksowe działania projektu oraz ukazanie zakresu kampanii promującej zmianę struktury spożycia alkoholu oraz możliwe do zastosowania w praktyce sposoby minimalizowania szkód zdrowotnych spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

Podczas konferencji przedstawiono realizowany projekt (prezentacja multimedialna) oraz inne prezentacje i wykłady z zakresu resocjalizacji postpenitencjarnej, a dyskusja warsztatowa stanowiła podsumowanie konferencji. Uczestnicy konferencji dzielili się spostrzeżeniami z własnej pracy oraz mogli zapoznać się z wnioskami i analizą obecnego stanu działań i postępów w resocjalizacji mieszkańców hostelu. Obecni byli m.in. przedstawiciele Urzędu Miasta z Wydziału Spraw Obywatelskich, MOPS-ów, GOPS-ów, PCPR-ów, Urzędów Pracy, Kuratorzy Sadowi, przedstawiciele Policji.